

چشم انداز

✓ طبق این آیه، کسانی که از خدا و پیامبر اطاعت کنند، در زمره کسانی قرار خواهند گرفت که خدا به آنها نعمت داده و همواره مورد لطف و عنایت پروردگار هستند و آنها عبارتند از:

- ۱- پیامبران، سفیران خدا در زمین و دریافت کنندگان پیام الهی
- ۲- صدیقان، راستگویانی که راستگویی، کار همیشگی آنهاست.
- ۳- شهدا، گواهان بر اعمال دیگران یا کشته شدگان در راه خدا
- ۴- صالحان، افراد شایسته‌ای که به مقام قرب الهی رسیده‌اند.

✓ آنان که از خدا و رسول اطاعت کنند، در بهشت با این گروه‌ها همراه و همنشین خواهند بود و اینان نیکی همنشینی هستند و این یک نوع عنایت و بخششی از خداوند است که به اطاعت کنندگان می‌دهد.

✓ منظور از اطاعت خدا و رسول در این آیه، مطلق اطاعت است که شامل افراد معمولی هم می‌شود. چون اطاعت خدا هم مانند ایمان درجات و مراتبی دارد.

✓ در پایان آیه اشاره به علم خدا می‌کند و این که خدا به خوبی از عملکرد اشخاص آگاه است و می‌داند چه کسی در چه حدی خدا و رسول را اطاعت می‌کند.

تفسیر کوثر، ج ۲، ص ۴۷۹ و ۴۸۰

شان نزول

✓ مردی از انصار حضور پیغمبر اکرم ﷺ آمد و عرض کرد ای رسول خدا من به قدری شیفته دیدار شما هستم که توانایی و طاقت دوری و فراق را نداشته و هر وقت که داخل منزل می‌شوم متذکر حضرت گشته، تمام کارهایم را رها نموده و فوراً برای زیارت جملات می‌آیم. چون شما را فوق العاده دوست دارم. نمی‌دانم در روز قیامت که شما داخل بهشت شده و در بالاترین مقام، جای‌گزین می‌شوید، چگونه توفیق دیدار شما نصیب می‌شود؟ همین که این آیه نازل شد پیغمبر اکرم ﷺ آن مرد را خواست و آیه را برای او قرائت فرمود و به او بشارت به بهشت داد.

تفسیر جامع، ج ۲، ص ۸۸

راه و بیراه

✓ در سوره حمد در کنار صراط مستقیم، گروه «أَنْعَمْتَ عَلَيْهِمْ» آمده بود و این بار دوم است که در کنار آیه صراط مستقیم، گروه «أَنْعَمَ اللَّهُ عَلَيْهِمْ» مطرح است. گویا غیر از انبیا و شهدا و صدیقان و صالحان، دیگران بیراهه می‌روند و راه مسقیم، منحصرراً راه یکی از این چهار گروه است.

تفسیر نور، ج ۲، ص ۱۰۱

وَمَنْ يُطِعِ اللَّهَ وَالرَّسُولَ فَأُولَٰئِكَ مَعَ الَّذِينَ أَنْعَمَ اللَّهُ عَلَيْهِمُ مِنَ النَّبِيِّينَ وَالصَّادِقِينَ وَالشُّهَدَاءِ وَالصَّالِحِينَ وَحَسُنَ أُولَٰئِكَ رَفِيقًا. ذَلِكَ الْفَضْلُ مِنَ اللَّهِ وَكَفَىٰ بِاللَّهِ عَلِيمًا.

همنشینان خوب؛ بالاترین نعمت الهی

✓ از آیات فوق این حقیقت به روشنی استفاده می‌شود که موضوع معاشران خوب و همنشین‌های بارز، به قدری اهمیت دارد که حتی در عالم آخرت برای تکمیل نعمت‌های بهشتی، این نعمت بزرگ به «مطیعان» ارزانی می‌گردد و آنها علاوه بر همه افتخارات، همنشینانی همچون پیامبران و صدیقان و شهیدان و صالحان خواهند داشت.

تفسیر نمونه، ج ۳، ص ۴۶۱

ارتباط این چهار گروه با رشد جامعه اسلامی

✓ برای ساختن یک جامعه انسانی سالم و شایسته، نخست باید رهبران به حق و انبیاء وارد میدان شوند و به دنبال آنها مبلغان صدیق که قول و عمل آنها با یکدیگر هماهنگ است و اهداف آنها را در همه جا پخش کنند و به دنبال این دوران سازندگی فکری، جمعی در برابر عناصر آلوده و آنهایی که موانع راه حقتند وارد شوند و قربانی دهند و شهید گردند و محصول این کوشش‌ها و تلاش‌ها به وجود آمدن «صالحان» و «اجتماعی پاک و شایسته» است و روشن است که صالحان نیز برای روشن نگاه داشتن مشعل حق نسبت به نسل‌های آینده همین وظائف سه‌گانه را انجام خواهند داد، رهبری می‌کنند، تبلیغ می‌نمایند و قربانی می‌دهند.

تفسیر نمونه، ج ۳، ص ۴۶۱

صدیقین چه کسانی هستند؟

✓ شایسته‌تر آن است که ما «صدیقان» را به امامان معصوم ﷺ تفسیر کنیم که خود کاملند و دیگران را به کمال می‌رسانند. زیرا خداوند «صدیقان» را بلافاصله در مرتبه دوم پس از پیامبران ﷺ قرار داده است و این مرتبه، به هیچ روی برای کسی که دچار خطا می‌شود، نخواهد بود. زیرا کسی که دچار خطا می‌شود نمی‌تواند دیگران را به کمال حقیقی برساند، بلکه او خود، نیاز به فرد کاملی دارد که او را از خطا بازدارد و این فرد کامل، همان معصوم است.

ترجمه تفسیر کاشف، ج ۲، ص ۵۸۶

✓ صدیق آن کسی است که به هیچ وجه دروغ در او راه ندارد و چنین کسی کاری که حق بودن آن را نمی‌داند نمی‌کند. هرچند که مطابق با هوای نفسش باشد و سخنی را که راست بودن آن را نمی‌داند نمی‌گوید و قهراً حتی کسی به جز حق را هم نمی‌بیند. پس او کسی است که حقایق اشیا را می‌بیند و حق می‌گوید و حق انجام می‌دهد.

ترجمه تفسیر المیزان، ج ۴، ص ۶۵۱

مراد از علم الهی در این آیه

✓ نظر به این که ایمان و عقد بندگی و اطاعت در قلب است و فقط خدای تعالی (عالم السرّ و الخفیات) است، این است که فرموده علم خدا کافی است به این که چه کسی واقعا مطیع امر خدا و رسول ﷺ است و چه کس عاصی و جسور ...

تفسیر مخزن العرفان در علوم قرآن، ج ۴، ص ۱۰۶

✓ علم الهی به افعال عباد و خوب و بد آنها و مقدار قابلیت تفضل و استحقاق عقوبت هر یک کافی است [و] احتیاج به شاهد و بینه و حساب و میزان و نامه عمل و سؤال و جواب نیست و این امور در قیامت برای اقامه حجت است و بسته شدن راه عذر و انکار ...

تفسیر اطیب البیان، ج ۴، ص ۱۳۱

بحث روایی

✓ امام محمد باقر ﷺ فرموده که: مراد از «نبیین» محمد مصطفی ﷺ است و از «صدیقین» علی مرتضی ﷺ و از «شهداء» حسنین ﷺ و از «صالحین» امام زین العابدین ﷺ تا امام حسن عسکری ﷺ و از «حَسَنٌ أَوْلَیْكَ رَفِیقًا» مهدی هادی صاحب الزمان ﷺ است.

تفسیر شریف لاهیجی، ج ۱، ص ۵۰۶

خلاصه بحث

✓ آگاه بودن خدا، بهترین عامل تشویق برای انجام وظیفه است.

✓ اطاعت از رسول ﷺ، پرتوی از اطاعت خدا و در طول آن است. پس با توحید، منافاتی ندارد.

✓ رفیق خوب، انبیاء ﷺ، شهدا، صدیقان و صالحانند.

✓ رفقای دنیایی را هم باید با همین خصلت‌ها گزینش کرد.

✓ قرار گرفتن در راه انبیاء ﷺ و شهدا و داشتن رفقای خوب، جز با اطاعت از فرمان خدا و رسول ﷺ به دست نمی‌آید.

✓ پاداش اطاعت از پیامبر ﷺ همچواری با همه انبیاست. چون همه یک نورند و یک هدف دارند و اطاعت از یکی، همراه شدن با همه است.

خلاصه مطالب برگرفته از تفسیر نور، ج ۲، ص ۱۰۲ (با اندک

جابجایی در چینش جملات)

ایستگاه دوم: پرسمان زندگی (زال احکام)

فقه و احکام شریف

درس ۱۲۶: زکات (قسمت اول)

✓ یکی از وظایف مهم اقتصادی مسلمانان، پرداخت زکات است.

✓ در اهمیت زکات همین بس که در قرآن مجید، پس از نماز آمده و نشانه ایمان و عامل رستگاری برشمرده شده است.

✓ در روایات متعدد از معصومین آمده است: «کسی که از پرداخت زکات، جلوگیری کند، از دین خارج است!»

✓ زکات، موارد معینی دارد. یک قسم از آن، «زکات بدن و حیات» است که هر سال یک مرتبه در روز عید فطر پرداخت می‌شود و فقط بر کسانی که قدرت مالی پرداخت آن را دارند، واجب می‌شود.

✓ قسم دیگر، «زکات اموال» است که به چیزهای معینی تعلق می‌گیرد و می‌توان آنها را به سه دسته تقسیم کرد:

- * غلات (گندم جو خرما کشمش)
- * دام‌ها (شتر گاو گوسفند)
- * سکه‌ها (طلا نقره)

✓ زکات این اموال در صورتی واجب می‌شود که به مقدار مشخصی برسد که به آن مقدار، «حد نصاب» می‌گویند. یعنی اگر محصول به دست آمده یا تعداد دام یا طلا و نقره موجود از حد نصاب، کمتر باشد، زکات ندارد.

منبع: کتاب آموزش فقه؛ نوشته محمدحسین فلاح زاده؛ صفحه ۲۱۲ و ۲۱۳

طرح آیه های فراموش شده کاری از مؤسسه قرآنی عصر ظهور اراک

درستنامه معارف اسلامی - دوره قدیم (۲۸۴/۲۱۸) - دوره جدید: جلسه صد و بیست و پنجم - پنجشنبه ۱۳۹۷/۰۵/۰۴

ایستگاه سوم: موعودپژوهی و آخر الزمان درس ۱۲۶ - آیا هنگامی که امام زمان ظهور می کنند تجهیزات امروزی به همین شکل باقی می ماند؟ (قسمت دوم)

خلاصه مطالب جلسه گذشته

- ✓ پس از تشکیل حکومت عدل مهدوی، دیگر در جهان جنگی وجود ندارد و تجاوز هم از بین خواهد رفت و همه دنیا را صلح و امنیت فرا می گیرد. لذا آن دسته از تجهیزاتی که مربوط به امور نظامی می باشند، خود به خود از صحنه کنار می رود، چرا که احتیاجی به آن ها نیست.
- ✓ دسته دیگر از امکانات و پیشرفت ها و تجهیزات بشری که مربوط به امور صنعتی، کشاورزی و بهداشتی و ... می باشد نه تنها باقی می ماند و بیش از آنها استفاده بهینه می کنند، بلکه آن چه که از روایات برمی آید آن است که به برکت وجود حضرتش این گونه امکانات، گسترش هم می یابد.
- ✓ اینک ادامه مباحث را پی می گیریم.

* پیشرفت و رشد علوم مادی و معنوی

- ✓ علم در آن زمان به بالاترین حد پیشرفت می رسد به گونه ای که طبق برخی روایات مانند فرمایش امام باقر (علیه السلام) که می فرمایند: در روزگار آن حضرت، زنان در خانه هایشان به طریق کتاب خدا و سنت پیامبر (صلی الله علیه و آله) قضاوت می کنند و در روایات دیگری از امام صادق (علیه السلام) است که فرمودند: دانش، ۲۷ حرف است و مجموع آنچه پیامبران آورده اند دو حرف است و مردم تا آن روز بیش از آن دو حرف را نمی دانند و چون قائم (علیه السلام) قیام کند، ۲۵ حرف باقی مانده را بیرون آورد و در میان مردم منتشر می سازد و بدین سان مجموعه ۲۷ جزء دانش را نشر می دهد.

* رشد کشاورزی و دامداری

- ✓ در زمان آن حضرت، استعدادهای درونی زمین آشکار می شود و گیاهان و حیوانات با تمام وجود به خدمت بشر درمی آیند به گونه ای که پیشرفت های کشاورزی و دامداری، قبل از ظهور نسبت به بعد از آن چیزی محسوب نمی شوند.
- ✓ در روایت است که کشاورز از هر من (۳ کیلو) ۱۰۰ من محصول به دست می آورد و در هر سنبله صد دانه عمل می آید و خداوند برای هر کس که اراده کند، زیادتر می کند و در روایت است که دام ها زیاد می شوند.

منبع: کتاب ۲۰۰ پرسش و پاسخ پیرامون امام زمان (علیه السلام): نوشته سید جعفر موسوی نسب؛ جلد دوم، صفحه ۱۷۷ و ۱۷۸

ایستگاه چهارم: بایدها و نبایدهای تغذیه

خلاصه مطالب ۳ جلسه گذشته

- ✓ لواشک ها در واقع میوه های پخته و خشک شده ای هستند که به دلیل دارا بودن فیبر فراوان، برای افرادی که با مشکلات گوارشی و روده ای مواجه اند، مفیدند.
- ✓ لواشک های خانگی به دلیل این که پایه تولید آن ها میوه می باشد، از خواص تغذیه ای و درمانی برخوردارند.
- ✓ باید دقت داشت محیطی که در هنگام خشک کردن، لواشک در آن قرار می گیرد، عاری از حشرات موذی و دیگر آلودگی ها باشد.
- ✓ از نمک برای ایجاد طعم شوری و افزایش ماندگاری و از گلوزک و ساکارز برای تعدیل طعم و ترش و شیرین شدن آن استفاده می شود.
- ✓ پایه اصلی تولید بسیاری از لواشک های غیراستاندارد، «میوه» نیست و طعم و رنگی که شما می بینید، غیرطبیعی است!
- ✓ اکثر حجم این محصولات را آرد، نشاسته، اسید و مواد رنگی تشکیل داده و در صورت استفاده از میوه، این میوه ها معمولاً نامرغوب، له شده و کپک زده هستند.
- ✓ متناسفانه افزودنی های غیرمجاز این نوع محصولات، شیمیایی و سمی است و مقدار اندکی از آن می تواند به بروز مسمومیت ها و حساسیت های شدید به خصوص در کودکان در حال رشد منجر شود.
- ✓ اینک ادامه مباحث را پی می گیریم.

* توصیه های مهم درباره لواشک های صنعتی

- ✓ استفاده به مدت طولانی باعث فرسایش سطح مینای دندان، پوسیدگی زود هنگام آنها، افزایش ترشح اسید معده و سوزش آن می شود.
- ✓ به دلیل استفاده زیاد از شکر غلیظ شده، مصرف آن برای مبتلایان به دیابت و

ایستگاه پنجم: راه درمان رفتارهای ناپسند

* ترک رفتارها و عادت های زشت، همیشه «سخت و دردآور» است، اما نتیجه اش خیلی زیباست.

* مثل يك «درخت» که برای رشد بیشتر، زیبایی و حتی خشک نشدنش، باید گاهی آن را «هرس» کنیم.

در حالی که بریدن شاخه های زاید هم درد دارد و هم سخت است، اما نتیجه آن «تماشایی» است ...

امیرالمؤمنین (علیه السلام):

«صبر» تحقق نمی یابد مگر آن که سختی مخالفت با عادت را «تحمل» کنی.

میزان الحکمه، ج ۶، ص ۱۶۲

اگر سختی های مبارزه را «تحمل» کنیم، دنیا و آخرت مان «آباد» خواهد شد.

ایستگاه آخر: یک تکلیف «عصر ظهوری»

با عنایت به «لزوم» و «وجوب» حضور مؤثر و شایسته متدینین در اماکن عمومی، «عصر ظهوری» ها در

بوستان مادر

گرد هم می آیند.

زمان : روز سه شنبه ۹ مردادماه ساعت ۲۰:۰۰
مکان : ابتدای بلوار قدس - روبروی مجتمع آسمان
همراه با :

اقامه نماز جماعت و صرف شام